

THROUGH BRICS FROM THE PRESENT TO THE NEW WORLD ORDER IN THE FUTURE

Toni Gjorgiev

Associate professor, Military Academy "Gen. Mihailo Apostolski" Skopje,
tonigjorgiev@yahoo.co.uk

Goce Stoilovski

Doctor in social sciences in the field of national and international security and international relations,
gocestoilovski1974@gmail.com

Abstract

BRICS today faces the challenge of taking historic steps in its quest to dictate the rules in an international order that needs leadership and direction.

Namely, the BRICS countries have experienced significant economic growth in contrast to their political voices in global governance which have failed, over the past decades, to grow at the same level as their economic boom.

In the post-Covid period and military operations on the territory of Ukraine, that is, from the perspective of today's developments, the key question is being asked more and more often, how does BRICS influence the architecture of global governance? This dilemma of how to think about the BRICS remains relevant, as today's external geopolitical context is very different from when the grouping first emerged.

Today, BRICS is the main and most comprehensive platform for dialogue, acting on behalf of emerging markets and developing countries.

On the other hand, from the perspective of their increasingly comprehensive power, the BRICS countries will definitely have the capacity to contribute more to international public goods. Namely, the BRICS countries can contribute significantly or maybe they can be the main bearers in solving all the main issues currently facing the world, i.e. international security, development, world economy and human rights, etc.

In that context, BRICS is not conceived as a counterbalance to the established Western powers, but it requires the realization of a more efficient or equal interaction with them in order to build a better world order for humanity.

Keywords: order, leadership, governance, present, future

ПРЕКУ БРИКС ОД СЕГАШНОСТА ДО НОВ СВЕТСКИ ПОРЕДОК ВО ИДНИНА

Тони Ѓорѓиев

Вонреден професор, Воена академија „Ген. Михаило Апостолски“ – Скопје
tonigjorgiev@yahoo.co.uk

Гоце Стоиловски

Доктор во општествени науки од областа на национална и меѓународна безбедност и меѓународни односи
gocestoilovski1974@gmail.com

Апстракт

БРИКС, денес се соочува со предизвикот за преземање на историски чекори во потрага да ги диктира правилата во меѓународниот поредок на кој му треба лидерство и насока.

Имено, земјите од БРИКС доживеаја значителен економски раст за разлика од нивните политички гласови во глобалното владеење кои пак не успеаја, во текот на изминатите децении, да пораснат на исто ниво со нивниот економски наплив.

Во пост КОВИД периодот и воените операции на територијата на Украина, односно, од призма на денешните случувања, сè почесто се поставува клучното прашање – Како влијае БРИКС на архитектурата на глобалното владеење? Оваа дилема за тоа како да се размислува за БРИКС останува релевантна, бидејќи денешниот надворешен геополитички контекст е многу различен од оној кога првпат се појави групацијата.

Денес, БРИКС е главната и најсеопфатната платформа за дијалог, која дејствува во име на пазарите во развој и земјите во развој.

Од друга страна пак гледано од аспект на нивната сè посеопфатна моќ, земјите од БРИКС дефинитивно ќе имаат капацитет да придонесат повеќе за меѓународните јавни добра. Имено, земјите на БРИКС можат значително да придонесат или можеби можат да бидат и главните носители при решавањето на сите главни прашања со кои во моментот се соочува светот, односно меѓународната безбедност, развојот, светската економија, човековите права итн.

Во тој контекст, БРИКС не е замислен како противтежа на воспоставените западни сили туку тој бара остварување на поефикасна или еднаква интеракција со нив со цел градење подобар светски поредок за човештвото.

Клучни зборови: поредок, лидерство, владеење, сегашност, иднина

1. Вовед

БРИКС (Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка) е геополитичка алијанса составена од пет економски развиени земји кои имаат значително влијание во светската економија и политика. Оваа групација на земји има за цел да го подобри влијанието и да го заштити својот интерес во светот.

Гледано од денешен аспект, БРИКС има потенцијал да се претвори во влијателна сила и да биде алтернатива на постоечкиот светски поредок. Иако секоја земја во БРИКС има свои посебни интереси и приоритети, сите пет земји се соочени со слични предизвици и имаат слични цели. Нивната желба за зголемување на влијанието и намалување на зависноста од западните сили ги наведува да соработуваат и да ги постават основите за нов светски поредок.

Во иднина, БРИКС може да игра важна улога во формирањето на нов светски поредок. Се предвидува дека овие земји ќе имаат значаен економски раст и ќе станат главни центри на влијание во светот. Тие ќе имаат можност да ја формираат светската политичка и економска агенда, и да ги одредат правилата и институциите кои ќе ги управуваат меѓународните односи.

Основните предности за БРИКС во создавањето на нов светски поредок се нивната голема популација, богатството на природни ресурси и големиот потенцијал за економски развој. Тие имаат можност да се интегрираат и да создадат нови институции и партнерства кои ќе го одразуваат нивниот интерес и влијание. Сепак, треба да се земат предвид и предизвиците и пречките со кои може да се сретнат земјите од БРИКС во процесот на формирање на нов светски поредок. Различните политички системи, идеологии и интереси меѓу членовите може да предизвикаат тензии и конфликти. Исто така, постојат и други сили и блокови, како САД и Европа, кои се активни во одржувањето на постоечкиот светски поредок и истите можат да им застанат на патот на БРИКС. Имено, Бразил и Русија имаат значителни приходи од извоз на

природни ресурси како што се нафта и гас, додека Кина и Индија се познати по својата производствена база и големи пазари. Разликите во економските модели и индустриите може да создадат различни интереси во подрачја како трговија, инвестиции и заштита на приватната сопственост. Исто така, земјите во БРИКС имаат различни политички системи и идеологии.³⁶ Понатаму, земјите во БРИКС имаат различни геополитички интереси и се среќаваат со различни регионални конфликти.³⁷

Овие интереси може да предизвикаат тензии и конфликти помеѓу земјите а различности може да доведат до различни пристапи во области како што се правата на човекот, слободата на изразување и управување, што понатаму може да влијае на нивната способност за заедничко дејство. Сето ова бара усогласување и дијалог помеѓу членките за да се надминат предизвиците и пречките во процесот на формирање на нов светски поредок.

Според оценките, процесот на формирање на нов светски поредок може да биде долг и сложен. Сепак, ако БРИКС успее да ги надмине предизвиците и да развие соработка и взаемно разбирање помеѓу своите членки, може да има значајно влијание во формирањето на иднината на светот.

Процесот на формирање на нов светски поредок е комплексен и предизвикувачки, со бројни фактори и актери кои влијаат на неговиот исход. Во овој контекст, успехот на групацијата БРИКС во развојот на соработка и взаемно разбирање помеѓу членките може да има значајно влијание во формирањето на иднината на светот.

Со составот од: Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка, земјите од БРИКС претставуваат значителна економска, политичка и геополитичка сила. Нивните заеднички интереси и ангажмани можат да им овозможат да се надминат предизвиците и да го формираат светот на иднината. Преку соработка и взаемно разбирање, земјите од БРИКС можат да создадат моќна платформа за обединување на гласовите и интересите на земјите во развој, истовремено пружајќи им можност за учество и влијание во глобалните одлуки и институции.

БРИКС, исто така, има голем потенцијал да придонесе во формирањето на нов светски поредок и преку промоција на мултиполарност, слободна трговија, инфраструктурни проекти, иновации и развојни иницијативи. Земјите на БРИКС можат да бидат и активни учесници во решавањето на глобалните предизвици како што се климатските промени, енергетската безбедност, тероризмот и светската економска нееднаквост.

Сепак, процесот на формирање на нов светски поредок е долг и сложен и бара трајна ангажираност и соработка помеѓу земјите од БРИКС. Важно е да се надминат потенцијалните различности и конфликти помеѓу нив и да се најде заеднички јазик и интереси. Додека формираат идеи и стратегии за иднината, земјите од БРИКС треба да ги земат предвид и различните потреби и интереси на своите граѓани и да ги гарантираат принципите на демократија, човековите права и социјалната инклузија.

2. БРИКС соочен со предизвикот да преземе историски чекори и да диктира правилата во меѓународниот поредок

---

³⁶ На пример, Кина има социјалистичко политичко и економско уредување, додека Индија има демократско политичко систем и слободна трговска размена.

³⁷ На пример, Русија има интерес во стабилноста на Евроазискиот простор, додека Кина има интерес во заштита на своите морски рути и пристап до природни ресурси.

Оваа групација на земји има значаен економски и политички потенцијал³⁸, што ја става во позиција да го обликува и утврдува новиот светски поредок. Се смета дека БРИКС има потенцијал да ја преобликува досегашната политичка и економска доминација во светот, која била фокусирана на западните сили и да создаде систем кој ќе ги одразува нивните интереси и влијание.³⁹

За да ги преземат овие историски чекори и да остварат лидерство во новиот светски поредок, земјите од БРИКС треба да соработуваат и да развиваат стратегии за заштита на своите интереси. Исто така, нивното лидерство би било поддржано со создавање на нови меѓународни институции и структури, кои би биле поадекватни и репрезентативни за промените во светот.

Во последните децении, земјите од БРИКС демонстрираа зголемен економски раст и политичко влијание. За време на светската финансиска криза во 2008 година, земјите од БРИКС прикажаа отпорност и посебна усогласеност во изградбата на нови финансиски институции, како што е Новата развојна банка (банката БРИКС).⁴⁰ Оваа иницијатива го истакна потенцијалот на БРИКС да влијае во глобалното владеење и да диктира нови правила и механизми. Имено, според податоците од релевантни фактори како што се Меѓународниот валутен фонд (МВФ), Светската банка и други меѓународни институции, до почетокот на 2022 година, резервите на земјите од БРИКС беа следните⁴¹:

- Кина: преку 3,22 трилиони долари;
- Русија: околу 579 милијарди долари;
- Индија: околу 630 милијарди долари;
- Бразил: околу 335 милијарди долари;
- Јужна Африка: околу 50 милијарди долари.

Исто така, земјите во БРИКС имаат значителни резерви на природни ресурси, како: нафта, гас, јаглен, руди и др. Овие резерви можат да имаат голема вредност и да бидат извор на економска и геополитичка моќ за овие земји. Овие земји имаат богатства од типот на земјоделски ресурси и водни извори што е од голема важност за безбедна исхрана која пак има директно влијание врз сигурноста и стабилноста на овие земји, како и за можноста да ги задоволат потребите на своите граѓани и да придонесат во светското производство на храна. Понатаму, од технолошки и иновативен аспект, земјите од БРИКС се во позиција да развиваат и применуваат напредни технологии и иновации во различни сектори, вклучувајќи информациски технологии, енергетика, медицина, инженерство и други. Овие резерви можат да бидат извор на конкурентска предност и да им дозволат на земјите од БРИКС да играат водечка улога во глобалниот контекст.⁴²

Земјите од БРИКС се ангажираат во различни иницијативи⁴³ и форми на соработка, како што се светската економија, политичката координација и културната размена. Од особено значење се и напорите на БРИКС по 2011 година, од кога отворено започнува истакнувањето на општите принципи на соработка и стратегија за засилување на глобалното влијание. Од аспект

³⁸ Значителната економска, политичка и геополитичка сила на БРИКС земјите им дава влијание и способност да ги обликуваат глобалните процеси и да имаат учество во креирањето на меѓународни правила, договори и решенија.

³⁹ Kim, S. (2019). BRICS and the Future of Global Order. Palgrave Macmillan.

⁴⁰ БРИКС банката, основана во 2014 година, има за цел да ги финансира инфраструктурните и развојните проекти во земјите на БРИКС и други развивачки земји. Се инвестира во различни области, вклучувајќи енергија, превоз, телекомуникации, вода и отпадни води, урбани развој и други.

⁴¹ International Reserves and Foreign Currency Liquidity (2022). International Monetary Fund./<https://data.imf.org/>; New Development Bank (2022)./ <https://www.ndb.int/projects/>

⁴² World Trade Organization (2022). Members and Observers. / <https://www.wto.org/>

⁴³ До 2022 година, банката БРИКС има одобрено преку 100 проекта со вкупна вредност од над 30 милијарди долари во различни области, вклучувајќи инфраструктура, енергија, комуникации и здравство.

на мултилатерални иницијативи, Кина и Јужна Африка, како дел од БРИКС, се вклучени во форумот за соработка помеѓу Кина и Африка (FOCAS), кој има за цел да ја подобри соработката помеѓу Кина и африканските земји во различни области, вклучувајќи трговија, инвестиции, инфраструктура и развојна помош.

Форумот на БРИКС за научна и технолошка соработка (STI) има за цел да ја подобри и зголеми научно-технолошката соработка помеѓу земјите на БРИКС. Тоа вклучува размена на искуства, научни и технолошки проекти, обука на научници и истражувачи, како и заеднички истражувачки програми и иновации. Со цел да го поддржи форумот, земјите од БРИКС договорија воведување на База на научни и технолошки информации на БРИКС и креирање на Банка на идеи и иновации на БРИКС. Исто така, овој форум има за цел да ја зголеми соработката помеѓу универзитетите во земјите на БРИКС. Тоа вклучува размена на студенти и професори, заеднички истражувачки програми, образовни проекти и меѓународни стипендии. Форумот на БРИКС за соработка помеѓу универзитетите го промовира развојот на научните и интелектуални врски помеѓу земјите на БРИКС.⁴⁴

Сепак, БРИКС се соочува и со предизвици при нивната меѓусебна соработка. Имено, земјите во групацијата имаат различни интереси, економски модели и политички системи, што може да предизвика недоговорност и пречки на патот кон постигнување на заеднички цели. Дополнително, глобалните геополитички тензии и конфликти можат да влијаат на способноста на БРИКС да ја дефинира и имплементира својата агенда.

Иако БРИКС има потенцијал значително да придонесе во интерес на меѓународните јавни добра и да има влијателна улога во решавањето на главни светски прашања, групацијата се соочува со неколку предизвици и пречки.

Прво, различните интереси, економските модели и политичките системи меѓу земјите во БРИКС можат да предизвикаат неусогласеност и конфликти на патот кон заедничките цели. Земјите во групацијата имаат различни преференции и приоритети, што може да предизвика тензии и тежина во нивната соработка. Се вложува постојан напор за надминување на овие разлики и за постигнување на консензус меѓу членките на БРИКС.

Второ, глобалните геополитички тензии и конфликти можат да влијаат на способноста на БРИКС да ги дефинира и имплементира своите цели и агенди. Конфликтите и споровите во други делови на светот можат да имаат директно влијание врз динамиката и стабилноста на групацијата. БРИКС треба да биде свесен за влијанието на овие фактори и да најде начини како да работи во такви услови.

Трето, несигурноста и предизвиците во светската економија можат да имаат влијание на способноста на БРИКС да ги постигне своите економски цели. Економските промени, протекционизмот и трговските тензии можат да создадат предизвици за групацијата, што бара флексибилност и адаптирање на новите услови.

Сепак, и покрај заканите од овие предизвици, БРИКС има можност истите да ги надмине и да продолжи со својата соработка и влијание. Преку посветеноста, дијалогот и взаемното разбирање, земјите во БРИКС можат да ги надминат разликите и да работат заедно кон создавањето на посправедлив и одговорен светски поредок.

За да се преземат историски чекори и да се диктираат правила во меѓународниот поредок, земјите од БРИКС мораат да продолжат со силна соработка и проширување на своите влијателни мрежи и институции. Истовремено, треба да бидат отворени за дијалог и соработка со други

---

⁴⁴ Овие мултилатерални иницијативи се само некои од примерите на соработката помеѓу земјите во БРИКС. Има и други иницијативи и програми во области како здравство, култура, информациски технологии и соработка во рамките на меѓународните организации.

глобални актери, за да се обезбеди широко прифаќање и имплементација на нивните идеи и предлози.

3. Влијанието на БРИКС врз архитектурата на глобалното владеење од денешен аспект

Во периодот пост КОВИД и со воените операции на територијата на Украина, влијанието на БРИКС врз архитектурата на глобалното владеење е клучно прашање кое се поставува почесто. Денешниот надворешен геополитички контекст е значително различен од оној кога БРИКС првпат се појави, и поради тоа, размислувањето за влијанието и улогата на БРИКС останува релевантно.

Групацијата БРИКС, игра значајна улога во модифицирањето на глобалната архитектура на владеење. Се соочува со предизвици и можности за преземање на водечка улога во меѓународната сцена. Економската и политичката моќ на земјите од БРИКС расте, што им овозможува да го обликуваат и влијаат на правилата и институциите на глобалното владеење.

БРИКС има за цел да ги заштити своите интереси и да создаде алтернативен светски поредок кој ќе биде рефлексивен на нивните приоритети и влијание. Соработката помеѓу земјите од БРИКС може да им даде повеќе моќ и влијание во глобалната политика, истовремено промовирајќи мултиполарност и регионална интеграција.

Од денешен аспект, влијанието на БРИКС врз архитектурата на глобалното владеење е забележително и има значајно влијание на меѓународната сцена. БРИКС го предизвикува традиционалниот глобален поредок и поставува нови динамики во системот на меѓународни односи.

Економското влијание на земјите од БРИКС им овозможува да ги променат геополитичките состојби во светот. Со зголемувањето на нивната економска моќ, земјите од БРИКС стануваат важни актери во светската трговија и инвестиции. Тие ги поседуваат значителните деловни резерви и растат како потрошувачки пазари, што ги прави неизбежни во глобалната економија. Ова им овозможува на земјите од БРИКС да ја променат архитектурата на глобалното владеење со дефинирање на нови правила и институции.

Земјите од БРИКС работат на засилување на нивното политичко влијание на глобалната сцена. Тие се активни во формирањето на нови мултилатерални иницијативи и институции како што е банката БРИКС и Континенталниот дијалог на БРИКС. Овие иницијативи им овозможуваат на земјите од БРИКС да ги промовираат своите интереси и да ги артикулираат ставовите за глобалните прашања, како што се светската економија, климатските промени и меѓународната безбедност.⁴⁵

Сепак, влијанието на БРИКС врз архитектурата на глобалното владеење е предизвикано со различни фактори и предизвици. Земјите во групацијата имаат различни интереси и приоритети, што може да предизвика неусогласеност и немање на консензус. Дополнително, геополитичките конфликти и влијанието на други глобални актери може да ја ограничат силата на БРИКС во промовирањето на нивните интереси.

4. БРИКС како главна и најсеопфатна платформа за дијалог на геополитичката и економската сцена

БРИКС е главна и најсеопфатна платформа за дијалог која функционира во име на пазарите во развој и земјите во развој. Оваа групација игра значајна улога во геополитичката и

---

⁴⁵ Steger, M. B., & James, P. (Eds.). (2019). Globalization and BRICS. Routledge.

економската сцена, со фокус на промоција на соработката помеѓу членките и на поддршка на развојот и интеграцијата на економиите во нивните региони.

Групацијата БРИКС одржува средби на редовни самити и самити на врвот, каде се дискутираат важни економски и политички прашања. Од особен интерес за земјите од БРИКС се размената на искуства во областа на економската развој, трговијата, финансиите, енергетиката, инфраструктурата и други сектори. БРИКС функционира како платформа за соработка и размена на информации помеѓу своите членки, со цел да ги заштитат интересите на земјите во развој, како и претставување на нивните ставови во глобалниот контекст.

БРИКС има влијателна улога и во светската економија. Нивниот заеднички пазар, растот на земјите од БРИКС и нивните инвестиции придонесуваат за стабилноста и растот на светската економија. Истовремено, групацијата БРИКС има и геополитичко влијание и таа претставува алтернативна глобална сила која се спротивставува на традиционалните политички и економски центри на власт.

БРИКС се посветени на поддршка на мултилатерализмот и развојните приоритети на земјите во развој. Тие се ангажираат за реформи во меѓународните финансиски институции и засилување на улогата на земјите во развој при глобалното одлучување. Преку иницијативите на банката БРИКС и Континенталниот дијалог, се поддржува развојот на инфраструктура, образованието, здравството и други сектори кои ги подобруваат условите на живот на граѓаните.

Еден од главните ангажмани на БРИКС е да ги промовира реформите во меѓународните финансиски институции. Земјите во БРИКС имаат потреба за промени во овие институции за да се отстранета недостатоците и што постојат во нив. Преку заеднички напори, БРИКС работи и на зголемување на улогата и влијанието на земјите во развој во глобалното финансиско одлучување.

Банката БРИКС е една од главните иницијативи на групацијата. Таа има за цел да обезбеди финансиска поддршка за инфраструктурни проекти и развојни програми во земјите членки. Преку инвестирање во инфраструктура, образованието, здравството и други сектори, банката БРИКС придонесува за подобрување на условите на живот на граѓаните и за стимулирање на економскиот развој.

Покрај банката БРИКС, групацијата го нагласува значењето и на Континенталниот дијалог. Оваа иницијатива им овозможува на земјите членки да комуницираат и да ги споделуваат своите искуства, предизвици и најдобри практики во областа на развојот. Преку дијалогот и размената на информации, БРИКС ги подобрува своите развојни стратегии и креира партнерства што ја поддржуваат реализацијата на заедничките цели.

5. Земјите од групацијата БРИКС со потенцијал значително да придонесат за меѓународните јавни добра и со важна улога во решавањето на главни прашања во светот

Земјите од БРИКС дефинитивно имаат потенцијал да придонесат значително за меѓународните јавни добра и да играат важна улога во решавањето на главни прашања со кои се соочува светот. Заедничкото влијание и унитарноста на групацијата БРИКС можат да бидат од значаен интерес во области како меѓународната безбедност, развојот, светската економија и заштита на човековите права.

Во однос на меѓународната безбедност, земјите од БРИКС можат да се ангажираат во решавањето на конфликти и стабилизација на регионите кои се претставуваат како предизвик за светската безбедност. Воедно, тие можат да работат на поддршка на мултилатералните институции и да промовираат дијалог и преговори како средство за решавање на конфликти.

Во областа на развојот, земјите од БРИКС можат да придонесат со инвестиции, техничка помош и размена на искуства, особено во земјите во развој.⁴⁶

Во сферата на светската економија, земјите од БРИКС можат да промовираат приватни и јавни инвестиции, трговија и инфраструктура, што може да придонесе за развојот и стабилноста на светската економија. Одличен пример за тоа е иницијативата „Појас и патека“ (Belt and Road Initiative) на Кина, која има за цел да ја подобри инфраструктурата и трговијата помеѓу земјите од БРИКС и другите делови од светот.

Во однос на заштитата на човековите права, земјите од БРИКС можат да се ангажираат во промовирање на универзалните вредности и стандарди за човековите права, како и во справување со предизвиците и нееднаквоста со кои се соочуваат нивните сопствени држави.

Земјите од БРИКС имаат значителен економски потенцијал и се карактеризираат со големи пазари и растечки БДП. Ова им овозможува да имаат влијание во светската економија и да придонесуваат за стабилност и развој. Земјите на БРИКС се ангажирани кон промовирање на слободната трговија, инфраструктурни проекти и инвестиции во различни сектори. Со својот економски потенцијал, тие можат да поддржат развојни и хуманитарни иницијативи и да придонесат за подобрување на условите на живот на луѓето низ светот.⁴⁷

Земјите од БРИКС имаат значително влијание на глобалната политичка сцена. Се работи за земји со големи територии, население и воени капацитети. Ова им овозможува да имаат влијание врз меѓународната безбедност и решавање на конфликти. Брзиот раст на земјите од БРИКС ги става во центарот на вниманието и ги поттикнува да земат активна улога во различни прашања, вклучувајќи ги и светските предизвици како борбата против климатските промени, борбата против тероризмот и почитувањето на човековите права.

БРИКС има потенцијал да ја промени архитектурата на глобалното владеење. Во светот каде што западните сили имаат доминантна улога, БРИКС претставува алтернативна платформа и глас на земјите во развој. Заедничката иницијатива на земјите од БРИКС може да доведе до промена во меѓународните институции и да овозможи пошироко учество и влијание на земјите во развој во одлучувањето за глобални прашања.

Заклучок

Групацијата БРИКС, составена од Бразил, Русија, Индија, Кина и Јужна Африка, игра значајна улога во промената на глобалното владеење. Со својот економски потенцијал, влијание и ангажирање во различни области, земјите од БРИКС имаат капацитет да придонесат значително за меѓународните јавни добра и да бидат главни носители во решавањето на главни прашања во светот.

Преку платформата на БРИКС, земјите имаат можност за дијалог и соработка, промовирање на слободната трговија, инфраструктурни проекти и инвестиции, како и за поддршка на развојни и хуманитарни иницијативи. Групацијата БРИКС не само што се фокусира на своите интереси, туку и на поефикасна и еднаква интеракција со западните сили во градењето на подобар светски поредок за човештвото.

Со својот потенцијал да ја промени архитектурата на глобалното владеење, групацијата БРИКС го предизвикува постоечкиот систем и отвора нови можност за учество и влијание на

---

⁴⁶ Тие можат да играат улога во промовирањето на одржлив развој, сиромаштијата, здравствената заштита и образованието.

⁴⁷ Gupta, A., & Kundu, R. (Eds.). (2016). "BRICS Economies: Comparative Perspectives on China, India, Russia, and Brazil." Springer.

земјите во развој во одлучувањето за глобални прашања. Воедно, БРИКС имаат потенцијал да се избегнат или решат геополитичките и економските предизвици со кои светот се соочува, што им дава улога на значителни носители на светската безбедност, развој, светска економија и почитување на човековите права.

БРИКС игра значајна улога во промената и преговорите за глобалното владеење. Од сегашноста до иднина, БРИКС има потенцијал да се развие во силна и влијателна сила која може да влијае на архитектурата на глобалното владеење. Со своите економии во развој и големи популации, земјите на БРИКС имаат можност да придонесат во решавањето на главните предизвици со кои светот се соочува, вклучувајќи ја безбедноста, развојот, светската економија и заштитата на човековите права.

Важно е да се има предвид дека влијанието на БРИКС на глобалното владеење не е едноставен процес и може да се сретне со предизвици и препреки. Но, тоа што е сигурно е дека БРИКС има потенцијал да игра важна улога во креирањето на нов светски поредок кој е поадекватен и инклузивен за сите нации и човештвото во целост.

Преку иницијативи, соработка и посветеност за мултилатерализам, БРИКС може да ги промовира инклузивноста, справедливоста и рамнотежата во светските односи. Само преку дијалог, соработка и почитување на различностите, БРИКС може да се претвори во сила што е способна да ја обликува иднината на светот во посакуваната насока.

Додека светот се менува и геополитичките динамики се променуваат, БРИКС треба да продолжи да ги развива своите врски, да работи заедно со други геополитички актери и да го промовира дијалогот, соработката и заедничките решенија. Само преку таков пристап, БРИКС може да има значајно влијание во глобалното владеење и да помогне во создавањето на нов светски поредок кој ќе биде посправедлив и ќе одговара на потребите на сите нации.

Со оглед на промените на светската геополитичка сцена, БРИКС има значајна улога и потенцијал да формира нов светски поредок. За да го исполни овој потенцијал, БРИКС треба да продолжи да ги развива своите врски со другите глобални актери, да го негува дијалогот, соработката и заедничките решенија. Само преку овој пристап, БРИКС може да гради поправеден и инклузивен светски поредок што ги задоволува потребите и интересите на сите нации. Иако предизвиците се присутни, се надеваме дека БРИКС ќе продолжи со својата ангажираност и напори да создаде посветена и одговорна геополитичка платформа што ќе биде од корист за целиот свет.

Современите предизвици и промени во светот, вклучувајќи го пост КОВИД периодот и воените операции на територијата на Украина, ги поставуваат земјите од БРИКС во ситуација во која нивното лидерство и соработка се од суштинско значење. Преку соработка, БРИКС може да има влијание во обликувањето на глобалното владеење и да придонесе кон постојан прогрес и стабилност во светот.

Користена литература

1. Kim, S. (2019). BRICS and the Future of Global Order. Palgrave Macmillan.
2. Pandey, P., & Dhar, R. (Eds.). (2020). BRICS and the New Global Order. Routledge.
3. Zeng, J. (2018). China's Rise and the BRICS: Towards Global Governance? Palgrave Macmillan.
4. Steger, M. B., & James, P. (Eds.). (2019). Globalization and BRICS. Routledge.
5. Aggarwal, V. K., & Shaw, T. M. (Eds.). (2015). Routledge Handbook of Indian Politics. Routledge.
6. Dos Santos, T. (2009). "The BRICs and the myth of decoupling." In A. Saad-Filho & Y. Yalman (Eds.), "Transitional Economies: Transformation, Development, and Society in Eastern Europe and the Former Soviet Union" (pp. 207-222). Routledge.
7. Gupta, A., & Kundu, R. (Eds.). (2016). "BRICS Economies: Comparative Perspectives on China, India, Russia, and Brazil." Springer.

8. Bremmer, I. (2018). "Us vs. Them: The Failure of Globalism." Portfolio.
9. Akyildiz, E. (2016). "BRICS: Challenges and Opportunities." Routledge.
10. Eckhardt, W., & Denmark, R. A. (Eds.). (2015). "Rethinking the BRICS: A Future in Comparative Perspective." Routledge.
11. Narine, S. (Ed.). (2015). "BRICS: An Anti-Capitalist Critique." Springer.